

## Спостереження за навчальним заняттям

Дата проведення \_\_\_\_\_ Вчитель \_\_\_\_\_

Мета спостереження: \_\_\_\_\_

Форма навчання \_\_\_\_\_ Клас \_\_\_\_\_

Програма навчання \_\_\_\_\_

Кількість учнів у класі \_\_\_\_\_ / з них присутні \_\_\_\_\_

Предмет (курс) \_\_\_\_\_

Тема навчального заняття \_\_\_\_\_

Тип уроку \_\_\_\_\_

### 1. Готовність учителя до навчального заняття:

- підготовлено потрібні наочні приладдя й обладнання;
- учителем розроблена тактика проведення навчального заняття на підставі його цілей і завдань, наявність плану проведення навчального заняття;
- \_\_\_\_\_.

### 2. Естетика навчальної праці:

- інструктаж з питань безпеки життєдіяльності ( у разі необхідності): так, ні
- виконання санітарно-гігієнічних правил при організації освітнього процесу: освітлення, провітрювання, розміщення учнів у класі;
- дотримання техніки й вимог щодо збереження здоров'я учнів;
- \_\_\_\_\_.

### 3. Організаційна діяльність вчителя під час навчального заняття:

1. Структура уроку: \_\_\_\_\_

2. Відповідність структури уроку його змісту й цілям:

- учитель може сформулювати мету й завдання уроку відповідно до місця в освітньому процесі та особливостей класу/учня(ці);
- педагог здатний в доступній формі донести до учнів/ня(ці) мету і завдання уроку;
- \_\_\_\_\_.

3. Взаємозв'язок етапів уроку, видів навчальної діяльності: \_\_\_\_\_

4. Доцільність розподілу часу на уроці:

- класичний розподіл часу на комбінованому уроці (опитування (повторення вивченого), пояснення нового матеріалу, закріплення, інструктаж з виконання домашнього завдання);
- втрати часу з різних причин \_\_\_\_\_;
- зайнятість учнів/учня(ці) навчально-пізнавальною діяльністю протягом усього навчального заняття;
- \_\_\_\_\_.

5. Доцільність застосованих методів навчання:

- **пояснювально-ілюстративні методи:**
  - застосування пояснювально-ілюстративних методів при поясненні нового і об'ємного матеріалу в ході розповіді вчителя, його бесіди з класом/учнем(цею) , читання учнями/учнем(цею) підручника або додаткової літератури, показу відеофільму (відеосюжету, презентації);
  - резюмування і короткий виклад педагогом закінченого фрагмента навчального матеріалу, узагальнення висновків по темі бесіди;
  - формулювання питань таким чином, щоб полегшити розуміння змісту матеріалу, інструктаж з виконання навчальних дій;
  - \_\_\_\_\_.

- **репродуктивні методи:**

- застосування для відтворення знань за зразком, правилами, з опорою на схему або алгоритм;
- відтворення вже вивченого матеріалу, для заповнення схем і таблиць, розкодування алгоритму, опису об'єкта;
- наведення учнями/учнем(цею) власних прикладів, що підтверджують правило, властивість, закон;

\_\_\_\_\_.

- **частково-пошукові й дослідницькі методи навчання:**

- для організації творчої діяльності учнів/учня(ці) застосовувалися: висунення і аргументація гіпотез, пошук «прихованих» ланок міркування, вибір правильного шляху рішення, пошук помилок у нібито правильних міркуваннях;
- організація спостереження для постановки дослідницької проблеми самими учнями/учнем(цею), для виокремлення сутності явища;
- самостійне рішення нестандартних завдань і завдань підвищеної складності, складання учнями/учнем(цею) аналогічних завдань;

\_\_\_\_\_.

- **інші методи навчання**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_.

#### 4. Мотивація навчальної діяльності учнів/учня(ці):

- за рахунок чіткої організації навчальної діяльності;
- емоційне заохочення і похвала як стимуляція їхньої роботи;
- пов'язуючи досліджуваний матеріал із життям учнів/учня(ці);
- за допомогою використання цікавої інформації і проблемних ситуацій;

\_\_\_\_\_.

#### 5. Під час проведення навчального заняття спостерігався розвиток і формування ключових та предметно-орієнтованих компетентностей:

№	Ключова компетентність	Так	Предметно-орієнтовані компетентності (вказати)
1.	Спілкування державною мовою		
2.	Спілкування іноземними мовами		
3.	Математична компетентність		
4.	Компетентності в галузі природничих наук		
5.	Екологічна компетентність		
6.	Інформаційно-комунікаційна компетентність		
7.	Навчання впродовж життя		
8.	Громадянська та соціальна компетентність		
9.	Культурна компетентність		
10.	Ініціативність і підприємливість, основи фінансової грамотності		
11.	Соціально-трудова компетентність		

#### 6. Робота учнів/учня під час проведення навчального заняття:

- всі учні працювали під час проведення навчального заняття із зацікавленням, співпрацювали між собою;
- учень/учениця працював (ла) під час проведення навчального заняття із зацікавленням;
- більшість учнів працювала під час проведення навчального заняття;
- переважна більшість учнів були пасивними під час проведення заняття;
- учні були пасивні під час проведення заняття, не залучались до роботи;
- учень/учениця був (була) пасивний (на) під час проведення заняття, не залучався(лась) до роботи.

## 7. Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття:

<i>№ з/п</i>	<i>Діяльність вчителя</i>	<i>Так</i>	<i>Примітки</i>
1.	Оцінює навчальні досягнення учнів/учня(ці), спираючись на розроблені критерії		
2.	Оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень учнів/учня(ці)		
3.	Надає учням/учню(ці), час на обдумування відповіді		
4.	Супроводжує відповідь учня уточнюючими запитаннями		
5.	Забезпечує зворотній зв'язок щодо якості виконання/виконаного завдання		
6.	Спрямовує оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня		
7.	Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів/учня(ці)		
8.	Відзначає досягнення учнів/учня(ці), підтримує у них бажання навчатися		
9.	Добирає домашнє завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання		

## 8. Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей:

<i>№ з/п</i>	<i>Діяльність вчителя</i>	<i>Так</i>	<i>Примітки</i>
1.	Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів/учня(ці): патріотизму, поваги до державної мови, культури, закону		
2.	Реалізовує наскрізні змістові лінії		
3.	Розвиває в учнів/учня(ці) громадянську активність і відповідальність		
4.	Розвиває в учнів/учня(ці) загальнолюдські цінності (соціальну емпатію, толерантність, інклюзивну культуру тощо).		
5.	Розвиває в учнів/учня(ці) навички співпраці та культуру командної роботи		

## 9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання:

<i>№ з/п</i>	<i>Діяльність вчителя</i>	<i>Так</i>	<i>Примітки</i>
1.	Використовує інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють оволодінню учнями/учнем(цею) ключовими компетентностями		
2.	Використовує електронні освітні ресурси		
3.	Використовує медіаресурси з навчальною метою		
4.	Використовує мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації, виконання онлайн-завдань тощо		
5.	Використовує обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів/учня(ці)		

**10. Комунікація з учнями:**

<i>№ з/п</i>	<i>Діяльність вчителя</i>	<i>Так</i>	<i>Примітки</i>
1.	Співпрацює з учнями/учнем(цею), на засадах партнерства		
2.	Вислуховує та сприймає думки учнів/учня(ці), їх власну точку зору		
3.	Застосовує особистісно орієнтований підхід		
4.	Дотримується принципів академічної доброчесності		

**11. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами:**

<i>№ з/п</i>	<i>Діяльність вчителя</i>	<i>Так</i>	<i>Примітки</i>
1.	Планує роботу під час проведення навчального заняття із урахуванням індивідуальних потреб учнів/учня(ці) з особливими освітніми потребами		
2.	Адаптує/модифікує зміст навчального матеріалу до індивідуальних освітніх можливостей учнів/учня (ці) з особливими освітніми потребами		
3.	Використовує спеціально розроблені завдання та залучає до спільної роботи учнів/учня(ці), з особливими освітніми потребами		
4.	Дотримується відповідного темпу навчального заняття індивідуальним навчальним можливостям учнів/учня(ці), з особливими освітніми потребами		
5.	Забезпечує корекційну спрямованість освітнього процесу		
6.	Конструктивно співпрацює з асистентом вчителя/асистентом дитини		

**12. Досягнення мети, реалізація завдань та очікуваних результатів навчального заняття, мотивація до навчання:**

- мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, набуття життєвого досвіду та/або вміння його застосувати в різних ситуаціях, формулювати завдання, самостійно приймати рішення; учні вмотивовані до навчально-пізнавальної діяльності;
- мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, містить прикладне спрямування; учитель мотивує учнів до навчально-пізнавальної діяльності;
- мета і завдання навчального заняття спрямовані на відтворення знань учнів, заучування матеріалів підручника; учитель не мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями;
- мета навчального заняття не простежується, зміст навчального заняття не відповідає навчальній програмі та календарно-тематичному плану учителя.

## **Запитання для співбесіди з учителем за результатами відвіданого навчального заняття**

### **13. Самоаналіз учителем проведеного навчального заняття (бесіда з учителем):**

1. Чи досягнуті мета, завдання та очікувані результати навчального заняття? Якщо так, то які чинники цьому сприяли? Якщо ні, то які причини не дозволили досягнути мети?
2. Що найкраще вдалося під час проведення навчального заняття?
3. Що не вдалося? З яких причин? Що потрібно зробити, щоб у подальшому уникати подібних ситуацій?

#### **Висновки:**

- учитель робить всебічний аналіз проведеного заняття, вміє визначити рівень досягнення мети навчального заняття, відзначає досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, вміє визначати напрями вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель робить всебічний аналіз проведеного заняття, бачить досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, але потребує допомоги у визначенні напрямків вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель може зробити аналіз тільки окремих фрагментів навчального заняття і не може визначити напрямів вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель не може зробити аналіз проведеного навчального заняття.

### **14. Планування роботи ( календарно-тематичний план):**

1. Які джерела вчитель використовує при розробленні календарно-тематичного планування?
2. Чи враховується при розробленні КТП специфіка класів, умови роботи закладу, освітня програма?
3. Яким чином учитель користується правом самостійно визначати обсяг годин на вивчення тем, чи змінює послідовність вивчення тем?
4. Чи здійснюється аналіз результативності планування роботи вчителя?

#### **Висновки:**

- помітна системність роботи вчителя при складанні календарно-тематичного плану (навчально-тематичної програми), вчитель самостійно складає календарно-тематичний план, враховуючи умови роботи і специфіку класу/учня. Вчитель самостійно визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно-тематичне планування відповідає освітній програмі закладу;
- учитель самостійно складає календарно-тематичний план і визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно-тематичне планування відповідає освітній програмі закладу;
- учитель потребує методичної допомоги у складанні календарно-тематичного плану, догматично підходить до використання навчальної програми. При складанні календарно-тематичного плану не враховуються умови роботи та специфіка класу/учня. Тема навчального заняття не відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно-тематичне планування не відповідає освітній програмі закладу;
- у вчителя відсутній календарно-тематичний план.

### **15. Використання інформаційно-комунікаційних технологій та медіаресурсів в освітній діяльності вчителя:**

1. Чи використовує вчитель ІКТ у процесі підготовки до проведення навчальних занять, розроблення завдань, створення освітніх ресурсів?
2. Які доречні форми використання ІКТ вчитель застосовує під час проведення навчальних занять?
3. Чи використовує вчитель ІКТ для зворотнього зв'язку з учнями?
4. Яким чином використовуються медіаресурси в освітньому процесі?

### **Висновки:**

- інформаційно-комунікаційні технології використовується вчителем на різних етапах педагогічної діяльності – при підготовці до навчального заняття, проведенні навчального заняття, оцінюванні навчальних досягнень, зворотнього зв'язку, інформуванні учнів. Вчитель розробляє та використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі;
- інформаційно-комунікаційні технології використовується вчителем тільки на етапі підготовки до проведення навчальних занять. Вчитель використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі;
- учитель не має навичок з використання інформаційно-комунікаційних технологій у власній діяльності.

### **16. Система оцінювання:**

1. Які критерії оцінювання навчальних досягнень учнів використовує вчитель в освітньому процесі: розроблені Міністерством освіти і науки, розроблені особисто, використовує критерії, запозичені з інших джерел?

2. Чи застосовує вчитель формувальне оцінювання під час проведення навчальних занять? Які аспекти формувального оцінювання використовуються найчастіше?

3. Якими способами оприлюднюються критерії оцінювання?

### **Висновки:**

- вчитель використовує критерії оцінювання навчальних досягнень учнів/учня, розроблені Міністерством освіти і науки. За допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання уроку, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті уроку. Надає учневі зворотній зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити, пропонує способи поліпшення, а не просто констатує виконання відміткою або словами «добре-погано». Спостерігає за тим, як учні справляються із завданнями. Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів.
- вчитель за допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті заняття. Вчитель оцінює роботи або відповіді учнів, спираючись на розроблені критерії оцінювання, затверджені МОН. Надає учневі зворотній зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити. Спостерігає за тим, як учні справляються із завданням.
- учитель під час проведення навчального заняття не перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття. Не оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень, але використовує критерії при оцінюванні роботи або відповідей учнів. Вчитель надає учням час на обдумування відповіді, перш ніж отримати відповідь.
- учитель не оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень. Під час перевірки робіт та відповідей учнів не простежується чіткості у критеріях оцінювання. Учням не надається час на обдумування відповідей. Оцінка використовується як засіб покарання. Система оцінювання вчителя не спрямована на відстежування індивідуального прогресу.

**17. Про виконання закону України «Про освіту», закону України «Про повну загальну середню освіту», закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» №2704-VIII від 25.04.2019, рішення педагогічної ради СЗОШ «Надія» м. Києва від 24.12.2020 року протокол №3:**

Освітній процес, ділове спілкування та ведення шкільної документації здійснюється:

- українською мовою,
- інше \_\_\_\_\_.

**18.Примітки для експерта:**

---

---

---

---

---

---

---

Спостереження за навчальним заняттям провела \_\_\_\_\_

Ознайомена(ний) \_\_\_\_\_